

Collegial=Lidende

for

Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 35. Den 3ite August 1805.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Foranstaltning.

Til Fortsættelse af det, som i Collegialtiden for Aaret 1802 No. 49, og for Aaret 1803 No. 51, er anført angaaende Fyrindretningerne i Danmark og Norge blise
ver at tilføie under Lit. A.

6. Paa Christiansøe er anbragt et Lampsfy, som
skal antændes den 1ste October d. N. og hvorom af den
under 24de August udstedte Beskjendtgjørelse bemærkes
følgende efter den af Commandeur, General=Adjutant
og Overloids Lovenørn givne Underretning.

Efterdi den største Deel af Østersøens Seilads fals
der forbi Christiansøe, kunne Skibe letteligen om Nat-

ten

ten forlise paa denne eller omliggende smaae Øer og Skjær. For saavel at forebygge dette, samt til videre Veiledning for de Søfarende, er der i indværende Aar indrettet i det store Taarn paa Christiansøe et Lampesyr med 9 store Reverbere, Speile, som gaaer omkring i tre Minuter, saa at, hvor man staaer fra det, seer man i den Tid 9 stærke Skin, sølgelig imellem hvert af disse Skin forløber en Tid af omtrent 20 Secunder, og i Mellemtidene forsvinde Samme; dog, naar man ikke er paa for lang Afstand, vil man stedse see Lysning af Lamperne. Fyrets Høide over Vandet er 92 Fod. Det er givet bemældte Indretning, at man ikke i noget Tilfælde skal kunne forveksle det med det for nogle Aar siden ved Nordhukken af Bornholm anlagte Blus eller Steensfuls-Fyr, som brænder med en stadig Lue. Dette sidste Fyrs Høide er 272 Fod over Bandspeilet, hvorved man i sigtbar Veir kan see det paa en betydelig Afstand af 5 til 6 Mile og derover efter Høiden paa Skibet, det sees fra.

7. Det hidtil værende Blusfyr paa Anholt har faaet en Overbygning af den nyere og Litt. A. 3 beskrevne Indretning, at nemlig, for at gjøre Bluset stadig, Steensfulilden er omgivet af en Jern-Overbygning med store Glasruder.

Om denne Indretning er i Anvisningen for de Seilende i Kattegattet, tredje Oplag, udgivet i d. A. fra

fra det kongelige Søefort-Arkiv ved forommeldte Com-
mandeur Løvenørn, anført Pag. 38 og 39.

"Til ydermere at forbedre Anholts øverste eller
Blusfyre, er det bestemt, da Erfarenhed fuldkomment
har bekræftet Nytten af den i Noten Side 12 omtalte
Indretning, at ombygge Steenkulssfyrene med Vinduer,
at anbringe en saadan Overbygning om dette Fyr, hvil-
ken for nærværende Tid er under Arbejde, og skal op-
sættes i indeværende Sommer; hvorvel Diametren af
Fyret derved vil blive noget mindre end den nu er, og
muligen ei give saa stort et Blus, som det hidtil, under
visse Omstændigheder ved Vindues Pust, iblandt har
kunnet give, saa er det derimod en afgjort Sandhed, at
det med Overbygning, under alle Tilfælde, vil brænde
meget stadigere, og Luen kan hverken svæbe eller staae
ned ved Vinduens Kraft, som de Fyre, der staae i fri Luft,
ere udsatte for. Fremdeles bør man ikke lade ubemær-
ket, at, ligesom, almindeligt ved Fyre af dette Slags, den
Side, som vender mod Land, og fra hvilken man ikke be-
høver at see Fyret, opføres af Muur, som indvendig bli-
ver beklædt med Messing-Plader, for at forstærke dets
Skin mod Søsiden, saaledes bliver, deels af denne
Aarsag, deels ved det at Taarnet var forud bygt, og
man maatte lempe sig derefter, ved dette Fyr ogsaa no-
gen Muur mod Land-Siden; hvilket vil have til Følge,
at man ikke herefter, som tilforn, naar man var Besten
for

for Landet just i Linien, at Fyret var lige for en Dal imellem Norderbjerg og Sønderbjerg, vil kunne paa en kort Strækning see Samme; men der Fordeel, som de Skibe, der gaae Vesten om Anholt, kunne have heraf, var aldeles ubetydelig, og Indretningen bliver saaledes, at, saasnart Taarnet kan af dem, som er Vesten for Den, sees fri af Syd- eller Nord-Kysten af Anholt, kan man og tillige see Fyret om Natten."

Denne Indretning er begyndt den 13 August d. A.

Forgivninger.

Under 17 Juli d. A. er, igjennem det tyffe Cancellie, udstedet en Forordning angaaende de Tjenester, som af de Klosterlige og Godsunderhørende blive at yde, og de Tjeneste- og Afstræffelses-Contracter, som med dem oprettes, for Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen. Dens Indhold er følgende. Da, efter Livegenskabets Ophævelse paa de adelige Godser, samtlige Klosterlige og Godsunderhørendes Tjenesteforhold for Fremtiden beroer alene paa fri Villie, saa har Hs. Majestæt aller-naadigst fundet for godt, saavel angaaende de Tjenester, som de efter almindelige Forpligtelser og efter deres Contracter skulle yde, som angaaende de Tjeneste- og Afstræffelses-Contracter, der med dem oprettes, til Godseiernes og de Godsunderhørendes oeconomiske Velstands Befordring, at fastsætte efterfølgende Bestemmelser. Hs. Majestæt befaler derfor som følger.

S. I.

§. 1. Samtlige Godsunderhørende ere pligtige til, til alle Tider, naar de dertil tilfiges, uden Ophold at yde de offentlige Kjørseler, Tjenester og Arbeider, som i overordentlige Tilfælde fordres af hele Landet, og, uden Hensyn paa særegne Befrielser, reparteres paa alle Undersaatter.

§. 3. Ei mindre ere de forpligtede til at yde saadanne offentlige Kjørseler, Tjenester og Arbeider, som fordres til Bedste for den almindelige Landspolitie, i Landmilltaarsager, ligeledes til Bygninger, Landeveie og Stier og offentlige Anstalter i den Commune, til hvilke de Tjenstpligtige henhøre.

§. 3. Slige offentlige Kjørseler, Tjenester og Arbeider (§. 1. 2.) afholdes af samtlige Godsunderhørende, efter Forhold af deres Plougtal, efter Orden, saafremt ei særegne Omstændigheder maatte gjøre en Undtagelse fra den sædvanlige Orden nødvendig.

§. 4. Og saa skulde Godseierne foranstalte, at der for ethvert Gods herfter holdes nøiagtige Kjørsel- og Tjeneste-Registere, der til alle Tider kunne tjene til Bevis for, at de offentlige Kjørseler og Tjenester, i lige Forhold, ydes af alle Godsets Underhørende.

§. 5. Dersom enkelte Godsunderhørende i deres Contracter skulde være lovet Befrielse fra offentlige Kjørseler, Tjenester og Arbeider, skal dog de øvrige ei befrie de Godsunderhørende ei derved paalægges nogen større Byr.

Byrde. Men flige eximerede Bøndersteder ere forpligtede til forholdsmeffigen at paatage fig flige offentlige Byrder. Dog ſkal Godseieren affinde fig med dem, ſom hidtil have nydt en ſaadan Exemption, angaaende en billig Godtgjørelſe; hvilken, ifald begge Dele ei kunne derom i Mindelighed forenes, ſkal, ved Overdicasteriernes Afgjørelſe, efter foregaaen Underſøgellſe, beſtemmes. Iøvrigt er enhver Forening, ſom i Fremtiden træffes om Befriellſe fra ſaadanne offentlige Byrder, i og for fig ſelv ugyldig.

§. 6. Diſſe Forſkrifter (§. 5.) ere ligeledes anvendelige, naar forrige Hovmarkers Parcellifter ved deres Contracter have været eximerede fra de §. 1. nævnedes offentlige Kjørseler, Tjeneller og Arbeider.

(Fortsættellſen følger.)

Under 17 Auguſt d. A. er, igjennem det tyſke Cancellie, udfærdiget et Patent angaaende Forholdet med det aarlige Landmilitair-Contingents Fordeling paa de enkelte Diſtricter, for Hertugdømmene Schleſvig og Holſteen, Herſkabet Pinneberg og Grevſkabet Rantzau, af Indhold, at Hs. Majeſtæt, under 16 ſ. M., har, til dette Contingents ligeligere Fordeling paa de enkelte Sessions-Diſtricter, allernaadigſt reſolveret ſom følger.

1. Beregningen over de Landsoldater, ſom hvert Aar af de enkelte Diſtricter ſulle ſtilles, ſkal for Fremtiden

tiden fæe efter Forholdet af de Aaret tilforn i hvert District værende nittenaarige tjenstdygtige Reserver.

2. Til den Ende skulle for Fremtiden alle nittenaarige Reserver, som, formedelt deres Alder, vilde, til næste Aar, ved Udskrivelsen komme i Betragtning, ved den sædvanlige aarlige Udskrivelses Session maales og foreløbigen undersøges.

3. De nittenaarige Reserver, som kun mangle $\frac{1}{4}$ Tomme i det bestemte Maal, skulle foreløbigen medregnes iblandt Udskrivnings-Mandskabet i deres District.

4. Reserver, som i deres nittende Aar befindes for smaae, eller ere blevne anbefalede til Helbredelse, og derfor ei vare medregnede iblandt Udskrivningsmandskabet i Districtet, skulle dog strax medtages til Udskrivning, naar de til den virkelige Udskrivning, i deres tyvende Aar eller senere, have naaet Maalet eller igjen erhholdet deres Sundhed.

5. Paa lige Maade forholdes ved saadanne Reserver, hvis Fordring paa Befrielse fra Landmilitairtjeneste i deres nittende Aar endnu var tvivlsom, naar denne Fordrings Ugrund til den virkelige Udskrivningstid er bevist.

6. For at kunne fordele det Contingent, som, efter det i §. 1. bestemte Forhold, skal stilles i Aaret 1806, skal der imod September Maanedes Ende holdes en Extra-session. Ved denne Session skulle samtlige de Reserver

inds

indfinde sig, som ved næste Udskrivning, formedelst deres Alder, som tyveaarige vilde komme i Betragtning, der, som de ville undgaar de ved Lovene for andre udeblevne Reserver fastsatte Straffe og Følger. De Reserver, som fremstilles, skulle da foreløbigen maales og undersøges, med Anvendelse af (§. 3) foranstaaende Forskrift.

3 Anledning af et til det danske Cancellie af Sognepræsten, Bysfogden og Repræsentanterne i Kiertemindet indgivet Forslag til et nyt Skolehuses Opførelse og en Arbeidsanstalts Indretning i bewaldte Bye, er det, ved Reskript til Stiftsavrigheden over Byens Stift, af 15 Febr. d. A. fastsat:

1) at det nu værende Skolehuus paa Kirkegaarden, som til dets nu værende Bestemmelse er anseet ufikket, maa istandsættes, og derefter afbenyttes saaledes, at de to Stuer paa høire Side af Indgangen blive ved Mellemvæggen Nedbrydelse gjorte til een Stue for dem af Byens Fattige, der maatte vilde søge derhen, for at faae Arbeide, og at det andet store Værelse paa den venstre Side kunde bruges til Bopæl for saadanne Fattige, som Byen eller Fattig-Commissionen ikke kunde faae anden Husestue;

2) at den af Organist Kors og Søster Højte Gaard skal opføres saaledes, at der beholdes de fornødne Leilig, heder og Værelser i samme til Skolerne, og i det Mindste for een af Lærerne;

3) at

3) at de til denne Gaards og Skolehusets Indretning, efter foregaaende offentlig Picitation, medgaaende Omkostninger, der, efter den forfattede Tegning og Overflaget, ere ansatte til 5,500 Rdlr., maae laanes af Stiftets offentlige Midler mod 6 Procents Erlaggelse i Rente og Afdrag paa Capitalen i 28 Aar;

4) at, da de aarlige Udgifter til Skolevæsenet ere ansatte saaledes:

a. 6 Procent i Rente og Afdrag paa Capitalen 5,500 Rdlr. er	330 Rdl.
b. to Læreres Lønninger	400 Rdl.
c. Læremoderens Lønning	100 Rdl.
d. til Ildbebrandsel og Lysning	150 Rdl.
e. den bemældte Korf anordnede Løse	30 Rdl.
f. Skatter, Reparationer og andre Udgifter	40 Rdl.

tilsammen de første 28 Aar 1,050 Rdl. men, efter de 28 Aars Forløb, naar de 6 Procent i Rente og Afdrag af den laante Capital fragaar, 720 Rdl.; saa vil Hs. Majestæt, til at bestrejde disse Udgifter, alernaadigst fastsætte:

a. at Kjerteminde Kirkes Kasse indtil videre maa aarlig tilsthyde	400 Rdl.
b. at den af Jordebrugerne af Byens Marklodder tilstaaende Forhøielse i Jordafgift saaledes anvendes hertil	150 Rdl.
c. at enhver Indvaaner, som har Ene, be-	

taler

taler aarligen for hvert Barns Underviis-
ning i Skolen 3 Rdlr., hvilket formodes
at ville beløbe sig til 100 Rb.

650 Rb.

og endeligen

d. at den øvrige Deel af Udgifterne reparteres paa Ind-
vaanerne i samme Forhold, som ved det under 10de
Juni 1803 allernaadigst approberede Reglement for
Fattigvæsenet i de danske Kjøbstæder er fastsat i Hen-
seende til de til Fattigvæsenet fornødne Udgifter.

Ved kongelig Resolution af 21 Juni d. A. er det
fastsat, at Overformynderne i Kjøbenhavn maae tillæg-
ges i Administrations Gebyr 1 pro Mille af alle de Ka-
pitaler, der henstaae i Overformynderiet, og tilhøre myn-
dige eller mindreaarige Personer, efterat slige Kapitaler
have indestaaet i Overformynderiet i 5 Aar.

Blandede Efterretninger.

Under 16de d. M. er Kjøbmand Jens Overbye
Engerslev meddeelt Bevilling, at hans eiende Gaard i
Horsens maa være privilegeret til Gjæstgiverie for
Reisende.

Under 18de. Mai d. A. er Biskoppen over Sjællands Stift, fra det danske Cancellie bleven tilskreven saaledes.

P. M.

Da Cancelliet har bragt i Erfaring, at paa nogle Steder har indsneget sig den Misbrug, at Børns Daab, som er forrettet hjemme i Huset, ikke stadfæstes i Kirken, saa skulde Man tjenstligt anmode Deres Høiærværdighed om, at paalægge Præsterne, i saa Henseende at iagttage det Fornødne, i Overeenstemmelse med Loven, Ritualet og Anordningerne, for at forekomme denne Misbrugs Udbredelse.

Instruction for Overopsynsmanden over Underviisningen ved Skolelærer-Seminariet og den Muhlinske Pleieanstalt i Kiel, dateret den 16 August 1805.

§. 1. Overopsynsmanden over Underviisningen ved Skolelærer-Seminariet og den derved forbundne Muhlinske Pleieanstalt er Medlem af Directionen for disse Instituter og fører det nærmere Opsyn over Underviisningen i Samme.

§. 2. Han bør derfor flittigen besøge Læretimerne, for, saavel ved at tilvæie Underviisningen, som ved anstillede Prøvelser, at overbevise sig om Lærernes

Flid

Slid og pligtmessige Embedsførelse og om Semingrister-
nes Fremgang.

§. 3. Det paaligger ham, at vaage over, at alle
Underviisningen i dette Institut angaaende Forskrifter
og af de høiere Collegier trufne Foranstaltninger tilbørlig
følges, samt at Underviisningen gives ei blot i den
forestrevne Orden punctligt og uafbrudt, men ogsaa over-
hovedet i Overeensstemmelse med Forskrifterne.

§. 4. Det er især hans Pligt, at paasee, at Reli-
gionsunderviisningen, som bør gives efter Landscathe-
chismussens Indhold, med Forbigaaelse af alle theolo-
giske og philosophiske Speculationer og derpaa beroende
Tvivl og Spørgsmaal, foredrages paa en lys og over-
bevisende Maade, og den evangelisk-lutheriske Kirkes
Lære, med ideligt Hensyn paa dens Anvendelse til at
forbedre Sindelag og Handlemaade, og til atj oppvække
en præctisk Religiositet, forklares og oplyses efter dens
sande Mening, og at alt undgaaes, hvad der kan give
Anledning til Gryblerier og Tvivlelyst. Han maa der-
for ei tillade, at særegne, den evangelisk-lutheriske Troes-
bekjendelses sande Aand modstridende, Meninger læres,
hvis Fremsettelse er i et for tilkommende Lærere i Al-
muehøler indrettet Institut aldeles u hensigtsmessig.

§. 5. Enhver Mangel ved Underviisningen, som
har sin Grund i dens forestrevne Indretning, anmæl-
der

der han for Directionen, og meddeler Samline, efter foreløbig Samtale med Lærerne, sine Forslag om de bedre Foranstaltninger, som kunne træffes, og de Lærebøger, som kunne bruges.

§. 6. Finder han Mangler ved Undervisningen, som ere at tilskrive de ham underordnede Lærere, bør han gjøre disse opmærksomme derpaa, og alvorligen tilholde dem til deres Pligts Opfyldelse. Skulde hans Erindringer da være frugtløse, anmelder han saadant for Directionen til videre Foranstaltning eller Indbetretning til Overdirector.

§. 7. Efter de halvaarlige offentlige Prøvelser, som, hvergang i den forsamlede Directions Nærværelse, i Seminariet anstilles, aflægget denne, med Hensyn paa de Esterretninger, som den af Overopsynsmanden meddeles, en udførlig Beretning om Prøvelsernes Resultat og Institutets Fremgang, hvilken Beretning ved Overdirector indsendes til det tyske Cancellie, for detsra allerunderdanigst at forelægges Hs. Majestæt.

Følgende i denne Tidende forhen ommældte Skibe ere løste af Nvarantainen i Christiansand.

- 1) Resolution, ført af Skipper Bouke Stoffers;
 - 2) Favorite, ført af Skipper Friderich Sachse.
-

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 23de August er Cand. Pharmacia J. S. Ekstrand meddeelt Bevilling som Apotheker i Maribo. Den 30te ere de Deputerede i General Land-Oeconomie og Commerce-Collegiet, Justitsraaderne J. M. Piungberg og A. L. Windelboe udnævnte til virkelige Etatsraader; Assessorerne i det danske Cancellie, C. F. Berner og C. L. Lassen, til virkelige Justitsraader; Revisor og Chef for Cancelliets Skifte Revisions-Contoir, H. Andersen, Revisor og Chef for Cancelliets Revisions-Contoir til Sikkerhed for Umyndige i Norge, Secretair E. Becker, Borgemeister og Byfoged i Odense, A. R. Lindved, og Byfoged i Varde, L. Fogtman, til virkelige Cancellieraader.

Under Generalitetet: Den 23de August ere, i det nordensjældske Infanterie-Regiment, Major J. U. v. Harboe befikket til virkelig Oberst-Lieutenant; Major J. B. v. Lühow til 3die Stabsofficer; Major N. H. v. Mecklenburg til 4de Stabsofficer; Capitain N. F. R. v. Huitsfeldt til gevorben Compagniechef; characteriseret Capitain P. D. v. Schetelig til national Compagniechef; Sec. Lieut. P. O. R. v. Grøner til Premier-Lieutenant ved de Gevorbne, og Sec. Lieut. A. E. v. Riis til Premier-Lieutenant ved de Nationale. Efteransførte Majorer og Bataljons-Commandeurer ere
ud-

udnævnte til Oberstlieutenanter af Infanteriet, nemlig: J. E. v. Hauch af oldenburgske Inf. Regiment; A. v. Dysfel af Marine-Regimentet; H. A. v. Michaelsen af Prinds Frederiks Regiment; E. J. v. Wegener af 1ste sjællandske Batalion let Infanterie, og H. E. v. Holstein af det andet jydsk Infanterie-Regiment. J. E. E. v. Weisenherg beskikket til Kofskadet ved det kongelige Landkadet Korps her i Staden. Capitain C. F. v. Saabye udnævnt til Major à la suite af Armeen.

Under Admiralitetet: Den 16 August er Fabrik- og Inventariefriber samt Forvalter ved Klædnings-Magasinet og Vasserhuset, A. Jbsen, efter Ansøgning i Naade afskediget; hans havte Forretninger fordeelte imellem to Contoirer, og i den Anledning Assistent E. Thyberg udnævnt til Fabrikfriber, og Fuldmægtig E. F. Jbsen til Inventariefriber samt Forvalter ved Klædnings-Magasinet og Vasserhuset.

Under Rentekammeret: Den 16de August er Skovfoged Grottrian i Brunsbüttel udnævnt til Hederider i Neumünster Amt, og Forsterspectant Staudinger igjen til Skovfoged i Brunsbüttel; Skovfoged Einsfeld, i Rendsburg Amt, til Skovfoged i Bordesholms Amt; Overjæger E. L. E. Gosh til Skovfoged i Lütjensee, og Overjæger F. H. W. Hansen til Skovfoged i Bizhave. Den 23de, Skriveren i det 2det Schlesvig-

se

Re Contoitr under Rentekammeret, C. Bahnsen, udnævnt til 3die Copiist i bemældte Contoitr.

Under General-Toldkammeret: Den 23 August er Fuldmægtigen i det holskeenske Toldcontoitr, J. Leisner, befuldmægtiget til Renteskriver for det schlesvigke Toldcontoitr; Copiisten i det holskeenske Toldcontoitr, C. Bahnsen, til Fuldmægtig, og M. Jensen til Copiist, begge i sidstnævnte Contoitr; Student P. B. Whitte til Told- og Consumtions-Kasserer i Kørsøer, i den i Naade og efter Ansøgning med Pension entledigede Capitain Klockss Sted; Patronlleberjent N. Bøgvad til Controleur ved Grændsefjellet mellem Jylland og Schlesvig; Toldforvalteren i Bevelsfleth, Major D. F. v. Irmingen, til Toldforvalter i Glückstad; Controleuren i Groesfløbing, Capitain J. H. Krabbe, til Toldforvalter sammesteds; Facitalk P. Andersen og J. H. Marren til Controleurer ved Flensborg Toldsted, og Depot-Sergeant ved 1ste sjællandske Batallion let Infanterie, J. C. F. Menzell, til Under-Told- og Consumtionsberjent i Kjøbenhavn.

Al denne Tidende udgives ugentligen eet Nummer, der forsendes med de tidende Poster til Norge, de danske Provindser og Hertugdømmene.